

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
40

RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

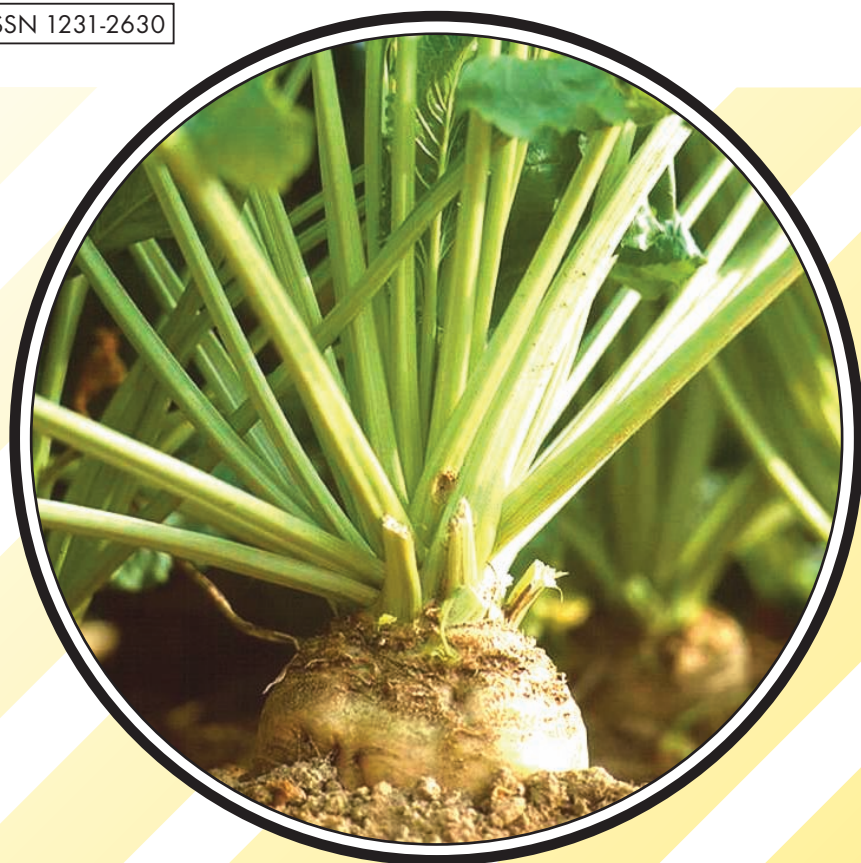
R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2630

ANALIZY RYNKOWE

Redaktor naczelny
Jadwiga Seremak-Bulge

CZERWIEC 2013

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Maria Zwolińska (przewodnicząca)
Stanisław Stańko (wiceprzewodniczący)
Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny)
Piotr Szajner (sekretarz redakcji)
Tadeusz Chrościcki
Bogumiła Kasperowicz
Krystyna Świetlik
Iwona Szczepaniak
Marzena Trajer
Barbara Domaszewicz

KOMITET REDAKCYJNY:

Maria Zwolińska, Andrzej Kowalski, Jadwiga Seremak-Bulge, Piotr Szajner, Marzena Trajer,
Ewa Machowina

REDAKTOR RYNKU CUKRU:

Piotr Szajner

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner
SKŁAD I DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 1300 egz. Ark. wyd. 3,20

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne	6
<i>Tadeusz Chrościcki</i>	
II. Sytuacja na rynku światowym	7
<i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	
III. Produkcja buraków cukrowych	11
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
IV. Stan przemysłu cukrowniczego	16
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
V. Popyt i ceny detaliczne	21
<i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	
VI. Handel zagraniczny	25
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
VII. Interwencja na rynku cukru	29
<i>mgr inż. Martyn Mieczkowski</i>	
VIII. Inne środki słodzące	31
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
Aneks	33

W sezonie 2012/2013 produkcja cukru białego w Polsce wyniosła 1895 tys. t i była nieznacznie większa niż przed rokiem oraz o 488 tys. t większa od kwoty produkcyjnej. Głównym powodem wzrostu produkcji były korzystne warunki pogodowe w okresie wegetacji buraków cukrowych i kampanii cukrowniczej, które przyczyniły się do wzrostu plonów i dobrej jakości surowca. Istotną rolę odegrały także pozytywne efekty restrukturyzacji i modernizacji podmiotów sektora. Gospodarstwa rolne i przemysł cukrowniczy osiągnęły duży postęp technologiczny, który przyczynił się do poprawy efektywności uprawy i przetwórstwa buraków cukrowych.

W 2012 r. powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła ok. 193 tys. ha i była nieznacznie większa niż przed rokiem. Na niewielkie zmiany areалу wpływ wywiera system regulacji rynku w UE, którego podstawę stanowią kwoty produkcyjne. Średni plon osiągnął rekordowy poziom 638 dt/ha, a zbiory wzrosły o 6% do 12,3 mln t. Technologiczny plon cukru, który uwzględnia wielkość plonów i zawartość cukru w korzeniach, wyniósł 9,82 t/ha i był o 2,4% wyższy niż w sezonie 2011/2012. Wydajność cukru z przerobionych buraków cukrowych wyniosła 15,42%, wobec 16,21% w sezonie poprzednim.

Postępuje proces koncentracji uprawy buraków cukrowych. Liczba plantatorów w sezonie 2012/2013 zmniejszyła się do 35,8 tys., a powierzchnia średniej plantacji wzrosła do 5,4 ha. Baza surowcowa polskiego przemysłu cukrowniczego jest nadal rozdrobniona w porównaniu z głównymi konkurentami z UE-15. W Niemczech i Francji powierzchnia

średniej plantacji jest nadal dwukrotnie większa. W 2012 r. nie zmieniła się struktura krajowego przemysłu cukrowniczego. Buraki cukrowe były przetwarzane w 18 cukrowniach, które funkcjonują w strukturach czterech koncernów cukrowniczych. Nowym zjawiskiem w przemyśle cukrowniczym jest dywersyfikacja działalności gospodarczej: rafinacja cukru surowego, produkcja biogazu oraz inwestycje w inne działy sektora żywnościowego.

Średnia cena skupu buraków cukrowych spadła o 4,7% do 137,2 zł/t i przyczyniła się do pogorszenia dochodowości produkcji, także względem podstawowych produktów rolnych. Czynnikiem decydującymi o spadku cen były: spadek minimalnej ceny skupu wyrażonej w walucie krajowej w związku z aprecjacją złotego, mniejsza zawartość cukru w korzeniach oraz spadek cen na światowym rynku cukru. Ceny cukru surowego na rynkach międzynarodowych spadły do 390 USD/t, a cukru białego do 520 USD/t. Krajowe ceny zbytu cukru były wysokie i przy spadku cen skupu surowca warunkowały wysoką rentowność przemysłu cukrowniczego (21,9%). Bardzo dobra sytuacja finansowa cukrownictwa utrzymuje się od 2009 r., co pozwala kontynuować procesy restrukturyzacyjne, w tym w szczególności inwestycje.

Zużycie cukru w Polsce jest względnie stabilne (1560-1610 tys. t), przy wyraźnych zmianach w strukturze spożycia. W długim okresie bezpośrednie spożycie cukru w gospodarstwach domowych spadło do ok. 600 tys. t. W przeliczeniu na mieszkańca w 2012 r. konsumpcja

utrzymała się na niskim poziomie 14,16 kg. Powodem spadku spożycia były zarówno wysokie ceny detaliczne, jak i postępujące zmiany modelu konsumpcji. Równocześnie wzrosła konsumpcja i eksport artykułów spożywczych zawierających cukier, które kreują wzrost popytu ze strony przemysłu spożywczego do 930 tys. t.

Ceny cukru na rynku krajowym w 2012 r. były relatywnie wysokie, mimo że w handlu detalicznym średnia cena spadła o 2,2% do 3,96 zł/kg. W zbyciu ceny cukru w opakowaniach 1 kg spadły o 0,8% do 3,50 zł/kg, ale ceny zbytu cukru dla odbiorców hurtowych wzrosły o 9,7% do 3,25 zł/kg. W pierwszym kwartale br. ceny zbytu i detaliczne wykazywały lekką tendencję spadkową, która utrzymała się także w kolejnych miesiącach. Głównym powodem spadku cen jest przede wszystkim duża podaż cukru w kraju i na rynkach zewnętrznych, czego wyrazem jest spadek cen światowych.

Według wstępnych danych w 2012 r. branża cukrownicza osiągnęła bardzo dobre wyniki w handlu zagranicznym cukrem. Dodatnie saldo wymiany wyniosło 320,7 tys. t i 223,6 mln EUR, wobec 47,9 tys. t i 66,6 mln EUR w 2011 r. Powodem tak znaczącej poprawy wyników handlowych była duża produkcja cukru w kampaniach cukrowniczych 2011/2012 i 2012/2013.

W sezonie 2013/2014 powierzchnia uprawy buraków cukrowych w Polsce zmniejszyła się do ok. 185 tys. ha. Powodem tego będzie zaliczenie części cukru pozakwotowego z kampanii 2012/2013 na

Tabela 1

Bilans cukru (tys. t)

Wyszczególnienie	2010/2011	2011/2012	2012/2013 ^{b)}	2013/2014 ^{d)}
Zapasy początkowe	5	29	30	45
Produkcja	1 465	1 859	1 895 ^{c)}	1 700
Import	346	243 ^{a)}	230 ^{a)}	200
Zużycie krajowe	1 570	1 560	1 590	1 610
Eksport	217	541 ^{a)}	520 ^{a)}	300
Zapasy końcowe	29	30	45	35

^{a)} Dane wstępne.

^{b)} Szacunek IERiGŻ-PIB.

^{c)} Według danych przekazanych przez producentów do ARR produkcja wyniosła 1873 tys. t.

^{d)} Prognoza IERiGŻ-PIB.

Źródło: Dane GUS, ARR, CAAC, obliczenia IERiGŻ-PIB.

poczet produkcji kwotowej w sezonie 2013/2014. W warunkach średnich plonów na poziomie 590-610 dt/ha zbiory wyniosą ok. 10,9-11,3 mln t, co umożliwi produkcję 1640-1700 tys. t cukru. Produkcja będzie o 235-295 tys. t większa od kwoty produkcyjnej i od popytu na rynku wewnętrznym. System regulacji rynku ogranicza możliwości sprzedaży cukru

pozakwotowego na rynku wewnętrznym. W konsekwencji konieczny będzie import w celu zaspokojenia popytu na rynku krajowym. W 2013 r. w handlu zagranicznym wystąpi jednak dodatnie saldo na poziomie 260 tys. t. Nadwyżki podaży na rynku wewnętrznym w warunkach niewielkiego spadku cen światowych mogą przyczynić się do spadku cen cukru na rynku krajowym.

Agencja Rynku Rolnego na rynku cukru stosuje następujące instrumenty WPR: administrowanie obrotów handlu zagranicznego, nadzór rafinacji importowanego cukru surowego, monitoring produkcji cukru, pobieranie opłat cukrowych, kontrola przetwarzania cukru przemysłowego, działania związane z realizacją Krajowego Programu Restrukturyzacji.

SUMMARY

In the 2012/2013 season, the production of white sugar in Poland amounted to 1,895 thousand tonnes; it was slightly greater than the year before and 488 thousand tonnes greater than the quota. The main reason behind the increase in production were the favourable weather conditions during the vegetation period of the sugar beet and during the beet sugar campaign, which contributed to the greater harvest and better quality of the raw material. Also the positive results of restructuring and modernisation of the entities in the sector played an important role. Farms and the sugar industry have made considerable technological progress, which has enhanced the efficiency of farming and processing of sugar beet.

In 2012, the sugar beet cultivation area amounted to 193 thousand hectares and was slightly greater than the year before. The slight changes in acreage follow from the quota-based EU market regulation system. The average harvest reached a record level of 638 dt/ha, and crops increased by 6% to 12.3 million tonnes. The yield of recoverable sugar, which includes the size of harvest and sugar

content in the roots, amounted to 9.82 t/ha and was 2.4% greater than in the 2011/2012 season. The productivity for sugar from processed sugar beet amounted to 15.42% against 16.21% in the previous season.

The concentration process of sugar beet cultivation is under way. The number of beet producers in the 2012/2013 season decreased to 35.8 thousand, while the average plantation area increased to 5.4 ha. The resource base of the Polish sugar industry is still fragmented as compared to major competitors from the EU-15. In Germany and France the area of an average plantation is still twice as large. In 2012, the structure of the domestic sugar industry did not change. The sugar beet was processed in 18 sugar refineries, which operate within the structure of four sugar concerns. A new phenomenon in the sugar industry is the diversification of economic activity into raw sugar refinement, biogas production and investing in other branches of the food sector.

The average buying-in price of the sugar beet decreased by 4.7% to 137.2 PLN/t and contributed to

the worsening of the profitability of production, also in respect of basic agricultural products. The factors that determined the drop in prices included the fall in the minimum buying-in price as expressed in the domestic currency due to the zloty appreciation, lower sugar content in beet roots, and the decrease in prices in the global sugar market. The prices of raw sugar in international markets decreased to 390 USD/t, and to 520 USD/t for white sugar. The domestic sales prices of sugar were high and given the drop in the buying-in prices of the raw material, they determined the high profitability of the sugar industry (21.9%). The very good financial situation of the sugar industry has persisted since 2009, which allows the restructuring processes to continue, including investments in particular.

The consumption of sugar in Poland has been relatively stable (1,560-1,610 thousand tonnes), with evident changes in the structure of consumption. In the longer term, the direct consumption of sugar in households dropped to ca. 600 thousand tonnes. In 2012, that

Table 1

Sugar balance (thousand tonnes)

Specification	2010/2011	2011/2012	2012/2013 ^{b)}	2013/2014 ^{d)}
Initial stock	5	29	30	45
Production	1,465	1,859	1,895 ^{c)}	1,700
Imports	346	243 ^{a)}	230 ^{a)}	200
Domestic consumption	1,570	1,560	1,590	1,610
Exports	217	541 ^{a)}	520 ^{a)}	300
Final stock	29	30	45	35

^{a)} Preliminary data.

^{b)} IAFE-NRI estimation.

^{c)} According to data submitted by producers to the Agricultural Market Agency, production amounted to 1,873 thousand tonnes.

^{d)} IAFE-NRI forecast.

Source: Data from the Central Statistical Office, the Agricultural Market Agency, Analytical Centre of Customs Administration, IAFE-NRI calculations.

consumption remained at the low level of 14.16 kg per capita. The drop in consumption was caused both by high retail prices and by the ongoing changes in the consumption model. At the same time, there was an increase in the consumption and exports of food products containing sugar, which increase the demand on the part of the food industry to 930 thousand tonnes.

The prices of sugar in the domestic market in 2012 were relatively high, even though in retail trade average prices dropped by 2.2% to 3.96 PLN/kg. The sales prices of sugar in 1 kg packs decreased by 0.8% to 3.50 PLN/kg, while the sales prices for wholesale recipients increased by 9.7% to 3.25 PLN/kg. In the first quarter of this year, the sales and retail prices showed a slight downward trend, which will persist in the months to come. The major driver of the drop in prices is the large supply of sugar in the domestic and foreign markets, as evidenced by the fall in global prices.

According to preliminary data for 2012, the sugar industry posted very good performance in foreign trade in sugar. The positive balance of trade amounted to 320.7 thousand tonnes and EUR 223.6 million, against 47.9 thousand tonnes and EUR 66.6 million in 2011. Such a considerable improvement in trade performance was due to the high production of sugar in the beet sugar campaigns of 2011/2012 and 2012/2013.

In the 2013/2014 season, the sugar beet cultivation area in Poland decreased to ca. 185 thousand hectares. This is due to the fact that the portion of sugar in excess of the quota for the 2012/2013 campaign will be included in the quota production for the 2013/2014 season. Given the average harvest of 590-610 dt/ha, the crop will amount to ca. 10.9-11.3 million tonnes, which will allow for producing 1,640-1,700 thousand tonnes of sugar. The production will be 235-295 thousand

tonnes larger than the quota and demand in the domestic market. The market regulation system limits the possibility to sell sugar in excess of the quota in the market. As a result, it will be necessary to import it in order to satisfy the demand in the domestic market. However, in 2013 the balance of foreign trade will be positive and will amount to 260 thousand tonnes. The supply surpluses in the domestic market in the context of a slight drop in global prices may contribute to a decrease in the prices of sugar in the domestic market.

The Agricultural Market Agency applies the following CAP instruments in the sugar market: managing foreign trade turnover, supervision over the refinement of imported raw sugar, monitoring sugar production, charging sugar levies, control over the processing of industrial sugar, activities related to the National Programme of Restructuring.

WARUNKI PRENUMERATY

Prenumerata realizowana przez Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB.

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie - Barbara Walkiewicz, tel.: 22 50 54 685 lub faks: 22 50 54 636 w godzinach 8:00-16:00.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4) pokój numer 3.

Prenumerata roczna 1 egz. w 2013 r.:

- wersja papierowa - 21 zł.
- wersja elektroniczna - 21 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przysyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433

W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług intrologatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1231-2630

CENA 21 ZŁ

Prenumerata Analizy (1 zeszyt) w 2013 roku wynosi 21 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>